

A MONTEIRA

SOMANARIO DE INTRESSES REXIONALES E LITERATURA

PREZOS D' A SUSCRUICIÓN

En Lugo 6 mes.	0'40 Pts.
Fora seis meses.	5
„ ano.	6
Portugal.	9
Ultramar.	18
Extra-reixeiro.	15
Número solto.	0'15
„ atrasado.	0'25

PUNTOS DE SUSCRUICIÓN

En Lugo n-a Administración d' A. MONTSEIRA, calle de Palacio, número 10, baixo, esquerda.

Prz ferz pagarse adiantado, en libranza d' o xiro mutuo ou letra de fácil cobro.

SUMARIO

Os nosos PEISANOS; pol-a Relación. — Espertal por Amador Montenegro. — A cañi GALLEGA, por S. Rois. — FILLOS ILUSTRES DE GALICIA, SAN FROILÁN, por A. M. — D' A GALEGA, por M. Pardo Bécerra. — PUEBROS. — De todo un pouco.

OS NOSOS PEISANOS

Cando rompando os estreitos e esquivos molles en que hastra d' agora estivo presa, a literatura gallega erguese maxestuosa e chea de vida; cando salvando os límites d' a Rexión, as fronteiras d' a patria e atravesand' os mares, van resoar á lexanas terras as melancóneas e doces notas arrincadas á sua lira pol-os nosos vates; cando fillos enxebres d' este anaco de terra que chamamos Galicia, fan ver o mundo enteiro como co-a tan armoniosa como inxustamente aldraxada lingua gallega, pódese millor aínda que con outras moitas, expresar os mais tenros sentimentos d' a nosa y-alma, os afeitos mais nobres d' o corazón humano; cando a museda d' as nosas montañas e vales, d' as nosas cañadas e ribeiras, é escoitada, apraudida e premeada en internacións certámes;

cando, en fin, a idea rexionalista surge, medra e impónse, recabando pra nosa esquencida Rexión os dereitos que lle corresponden, ¿ten algo d' estrano que nosoutros, mozos aínda e amantes com' o que mais d' a terra en que s' arrolaron os nosos verces, nos sintamos antuseasmados, e pouco reflexivos quizais, lancémonos a esponer d' un modo solene tal antuseasmo?

Asistimos, por fortuna, o renacemento, que non se pode negar, d' a nosa literatura; pro somos tamén testigos d' as dificultades grandes que s' oponen a que este renacemento sexa o rápido que debera, e entri' elas a que cremos mais grave: o pouco amor, o escaso afeito qu' os fillos d' esta terra mostran pol-o seu propeo linguaxe. O vulgo iñora o seu mecanismo e as crases que se chaman ilustradas, avergónzanse d' usalo n-as comúns necesidades d' a vida.

Afeitos á non ouvílo mais que n-a boca de probes e míseros labregos ou artesaos, non se pensa, nin quizais se comprende que, aquel linguaxe qu' o parecer ten en sí moito d' a rudeza d' a forma de quen-ó fala, garda elementos d' a mais alta perfección; que foi o mesmo de

que se valiu D. Alfonso o Sábeo pra caltar á Virxen, o mesmo en que Macías compuxo trovas d' amor e Rodríguez d'e Padrón cantou as suas disgracias; o mesmo qu' usaron os nosos vellos en todal-as necesidás d'a vida; o mesmo que sirviu, en fin, n-os nosos días á Rosalía Castro e tantos outros vates, cuías obras chaman a atención xa d' os estranxeiros. A consideración de que Portugal chegou, cultivandoo, donde chega un pobo en qu' a literatura frorece, non é bastante, por outra parte, pra desterrar tan inxustificada prevención.

A vencer esa repunancia ó noso idioma, popularizando o en canto poida e d'a sua parte esteña, ven A MONTEIRA á publicidá, con fé, sí; pro sen pretensiós tolas que nos enganen n-a medida e aprezo d' as nosas probes e debles forzas. Mais como mal se pode querer unha lingua se non se quer o país en que se fala; como mal se pode espertal-o antuseasmo pol-a nosa nacente literatura, se non se esperta o amor a terra en que vivimos, a nosa adourada Galicia, A MONTEIRA, tendo esto moi presente, defenderá en canto poida os intereses d'a Rexión; será, n-unha palabra, rexionalista n-o sentido san d'a palabra, sen confundirse c-os que prostituyen idea tan nobre, queréndoa, facer senónema d'o ausurdo e antepatreóteco soparantismo, xa franco, xa escondido e desmulado baixo a envolveita d' unha idea políteca.

Unha tendencia vimos ouservando con desgosto en moitos d' os que con éusito coltivan a nosa fala, cal é o apartarse d' unha maneira as veces escandalosa, d' os preceutos e insinanzas d'a moral, sen a que, pensamos nosoutros, que non pode haber obra artística que tal nome en xusticia levar mereza. A MONTEIRA, que quer e aspira á entrar sen peligro en todol-os lares, enformará os seus traballos n-os sanos preceutos d' aquela, e conforme á eles han ser sen duda, os de todol-os que queiran honrarnos co-a sua colaboración.

En canto á milloras materias, baste decir qu'estas han d'estar en relación c-o favor d'o público e que nengún sacrificio s' ha d' oumitir s' aquel é como esperamos. O noso maor gusto, o noso desexo mais grande, é facer d'o somanario unha revista ilustrada en-a qu' aparezan as firmas mais queridas e respetadas d-a nosa Galicia, co-a colaboración d' algunha d' as que contamos xa.

Queda espoto en poucas palabras o programa d' A MONTEIRA e d'o qu' ha peicurar non separarse. S' o fin conseguimos algo d'o que nos propuxemos o saír á luz, por ben premeados teremol-os nosos traballos, e calquera que

sex' o resultado quedarános a satisfacción d' o que compre o sen deber.

A REDAUCIÓN.

¡ ESPERTA!

Ei gal, esperta
D' o largo sono,
Terra adourada,
Esperta pronto.

Sigros trás sigros,
Un no e outro,
Sempr'esquencida
Sempre cal horfo
Sin ter quen volva
pra os seus ollos,
Ti, qu' eres rica,
Ti, que tés ouro
D' as tuas entranas
Alán o fondo;
Ti, que tés ferro,
Ti, que tés promo,
Ti, que n-os montes
Tés paus abondo,
E tés uns fillos,
Cal ninguns outros,
Cheos de vida,
Valentes todos;
Ti, qu' unha hestoria
Tés cal d' un pobo
Valeite, altivo,
Nobre glorioso;
Ti, patrea miña,
Esperta pronto.

Se vis t' aldraxan
Fillos teus soilo
Porque treidora
Sorte encumbrounos;
Se t' asoballan,
Patrea, con noxo,
D' isis teus fillos
Non fagas conto:
Pra defenderte
Con od' o fogo
D' os qu' á sua terra
Querín, hai moitos
Qu' as súas vidas
Dera gustosos
Por verte libre
De vestir loitos,
Por verch' os ferros
D' esrava rotos.

Cal carniceiros
E ferros lobos,
Que pol-as noites
E pouco á pouco
Van cos rabaños
Levánd' os choutos;